

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FISKALNIM SISTEMIMA

Član 1.

U Zakonu o fiskalnim sistemima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 81/09) u članu 5. stavu 1. iza tačke o) dodaje se nova tačka p) koja glasi: „trgovina na veliko“.

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se od 01. januara 2023. godine.

OBRAZLOŽENJE ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FISKALNIM SISTEMIMA

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama tačke d) Amandmana VIII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i člana IV.A.20. (1) j) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, a Parlament Federacije uz ostale nadležnosti predviđene Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona kojima se razrezuje porez ili na drugi način osigurava potrebno finansiranje.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama zakona o fiskalnim sistemima i izuzimanje veleprodaje iz sistema fiskalizacije su:

- Poboljšanje fiskalne discipline
- Smanjenje sive ekonomije
- Smanjenje potpuno nepotrebnog troška poslodavcima i punjenja privatnih džepova.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Članom 1. predložena je izmjena člana 5. stav 1. na način da se veleprodaja izuzima iz evidencije preko fiskalnih uređaja.

Argumenti protiv fiskalizacije u veleprodaji navode se u nastavku:

1. Pojačanje finansijske discipline i smanjenje sive ekonomije

Zbog toga što se fiskalni računi izdaju i u maloprodaji i veleprodaji, jedan broj poslodavaca kupuje robu u maloprodaji i pri tome plati PDV. Plaćanje izvrši u gotovom novcu i takvu robu ne zavede u svojim knjigama. Na taj način plasira na tržište u sivoj ekonomiji. Takvi slučajevi naročito su izraženi u pekarskoj industriji, ugostiteljstvu, turizmu, preradi i proizvodnji hrane i sl.

Ukoliko se ukine fiskalizacija u veleprodaji znatno će se doprinijeti pojačanju finansijske discipline i smanjenju sive ekonomije.

2. Uporednopravna analiza zakonodavstava zemalja okruženja i svijeta pokazuje da fiskalizacija u veleprodaji ne postoji.

Niti jedno zakonodavstvo država u svijetu, kao što su: Argentina, Brazil, Bugarska, Kina, Kipar, Grčka, Mađarska, Italija, Kenija, Litvanija, Makedonija, Malta, Crna Gora, Poljska, Rumunija, Rusija, Srbija, Španija, Turska, Ukrajina ne poznaje obavezu posjedovanja fiskalnih uređaja u veleprodaji.

Od zemalja Europske Unije jedina država koja propisuje obavezu fiskalnih uređaja u veleprodaji je Hrvatska. Međutim, važno je istaći da Hrvatska ovu obavezu propisuje samo u slučajevima kada se računi plaćaju gotovinom.

Imajući u vidu zakonsko rješenje Republike Hrvatske treba ukazati na činjenicu da je u FBiH prema Uredbi o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem („Službene novine FBiH” broj: 72/15 i 82/15) zabranjeno plaćanje i naplaćivanje proizvoda u trgovini na veliko u gotovom novcu i shodno tome fiskalizacija u veleprodaji je apsolutno nepotrebna.

3. Troškovi kojima su izloženi poslodavci po osnovu fiskalizacije u veleprodaji, poput nabavke fiskalnih uređaja, održavanja, tehničkog pregleda, te mnogi drugi prateći troškovi predstavljaju klasični parafiskalni namet. Prema podacima iz Porezne uprave Federacije BiH broj fiskalnih uređaja u veleprodaji je oko 8.000.

Na osnovu izvršene analize troškova nabavke i drugih pratećih troškova opterećenje na godišnjem nivou iznosi između pet i osam miliona konvertibilnih maraka.

4. Fiskalizacija u veleprodaji dovodi do problema sa raspodjelom prihoda po osnovu indirektnih poreza, jer je ovakvo zakonsko rješenje u suprotnosti sa Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH („Službeni glasnik BiH”, broj: 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 50/08 - dr. zakon, 49/09, 32/13 i 91/17).

Prema Zakonu o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH raspodjela prihoda po osnovu indirektnih poreza vrši se prema krajnjoj potrošnji. Obzirom da mjesto veleprodaje ne mora biti ujedno i mjesto krajnje potrošnje dolazi do problema sa raspodjelom.

5. Da je potrebno ukinuti fiskalne uređaje u veleprodaji slažu se i Uprava za indirektno oporezivanje BiH i Poreska uprava FBiH i ne vide nikakav razlog zbog kojeg se ne bi prihvatila inicijativa UP FBiH. Jedino se predstavnici Ministarstva finansija FBiH ne slažu sa ovom inicijativom, ali nemaju argumentaciju kojom bi opravdali obavezu posjedovanja fiskalnih kasa u veleprodaji.

Iz svega navedenog jasno je da ovakvo zakonsko rješenje u FBiH predstavlja još jedno u nizu opterećenje za poslodavce. Neophodno je da vlast shvati značaj inicijative UP FBiH i pristupi unaprijeđenju i poboljšanju poslovnog ambijenta u FBiH.

Članom 2. utvrđuje se dan stupanja na snagu ovog zakona.

IV - FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Budžetu Federacije BiH.

ODREDBA ZAKONA KOJA SE MIJENJA

Član 5. glasi:

(1) Obaveza iz člana 4. stav 1. ne odnosi se na:

- a) samostalnog poljoprivrednog proizvođača, u slučaju prodaje vlastitih poljoprivrednih proizvoda na pijačnim tezgama i porodičnom poljoprivrednom gazdinstvu,
- b) vlasnika samostalne zanatske radnje, u slučaju prodaje vlastitih proizvoda umjetničkog i starog zanatstva i domaće radinosti na pijačnim tezgama i sličnim objektima,
- c) banke i osiguravajuća društva,
- d) energetska, komunalna, telekomunikacijska i druga preduzeća koja naknadu za prodatu robu, odnosno pružene usluge naplaćuju ispostavljanjem računa o obračunu potrošnje preko mjernih instrumenata (električna energija, gas, grijanje, voda, telefon i dr.),
- e) poštanske aktivnosti i prijevoz i isporuku poštanskih pošiljki,
- f) obavezno socijalno osiguranje,
- g) djelatnost vjerskih organizacija,
- h) umjetničko i književno stvaralaštvo i scensku umjetnost,
- i) rad umjetničkih ustanova,
- j) djelatnost biblioteka,
- k) djelatnost arhiva,
- l) djelatnost muzeja,
- m) prodaju preko automata,
- n) djelatnost čistača cipela i nosača
- o) djelatnosti obrazovanja (predškolsko, osnovno, srednje i visoko).

(2) Lice na koje se ne odnosi obaveza u smislu stava 1. ovog člana, a istovremeno obavlja i djelatnosti koje nisu izuzete, odnosno oslobođene od obaveze evidentiranja prometa preko fiskalnih uređaja i prijenosa podataka preko terminala do servera PU u smislu stava 1. ovog člana, dužno je svaki pojedinačni promet prilikom obavljanja tih djelatnosti registrovati preko fiskalnih uređaja, kao i prenijeti podatke preko terminala do servera PU.

(3) Izuzetno od st. 1. i 2. ovog zakona, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine može svojom Odlukom, a na prijedlog Ministra, polazeći od specifičnosti određene djelatnosti, odrediti i druge djelatnosti koje ne podliježu obavezi evidentiranja prometa putem fiskalnih sistema.